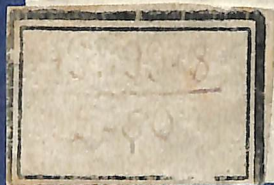

Զ. ԱՃԵՄՅԱՆ

ԱՅՐԲԵՆԱՐԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

19 ★ ՊԵՏՅՐԱՏ ★ 37

7787

1005-10

491.99.8
Ա-50

Զ. ԱՃԵՄԹԱՆ

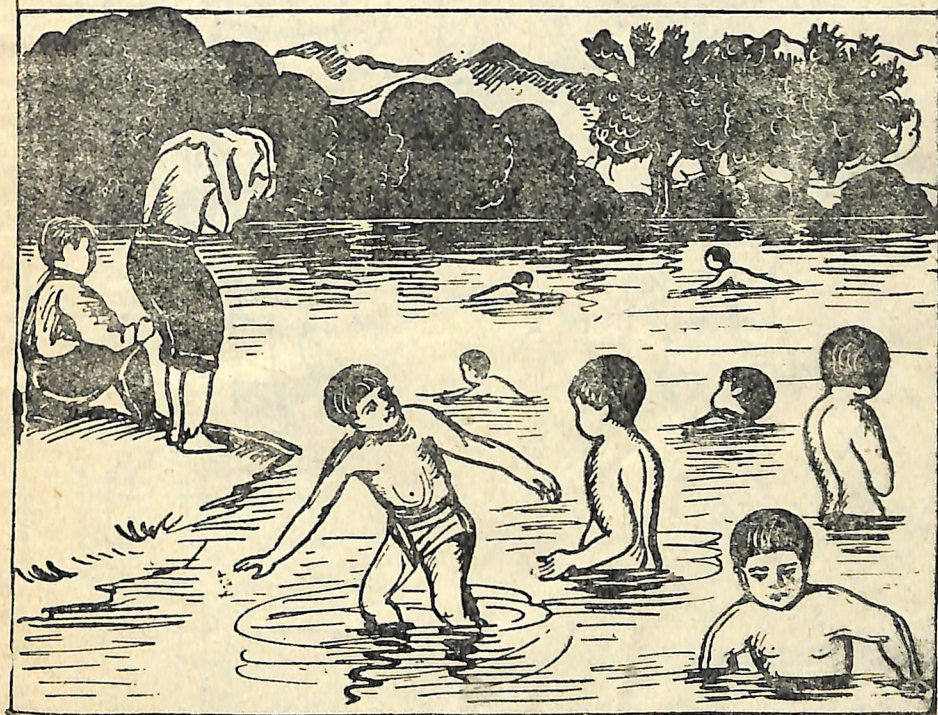
ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ

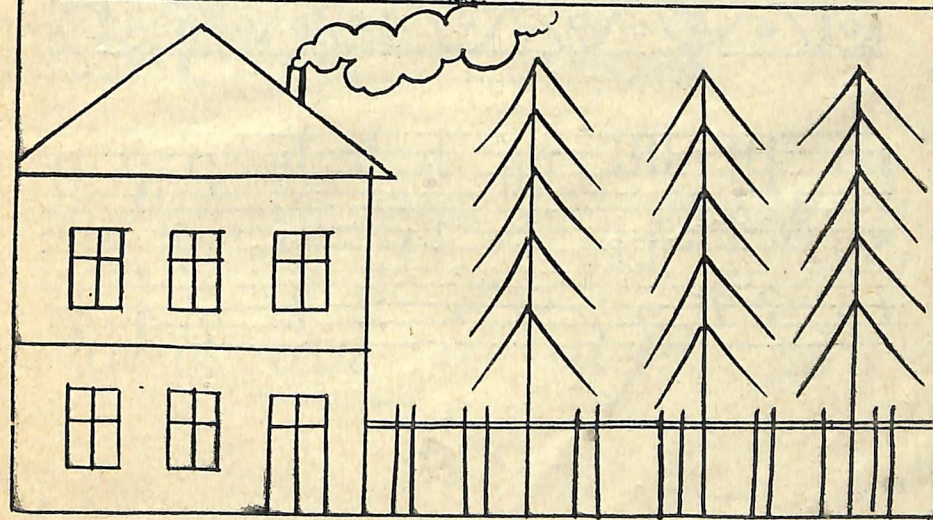
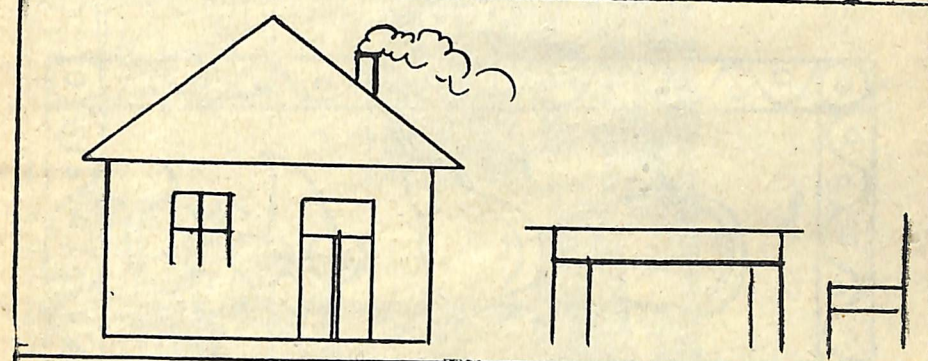
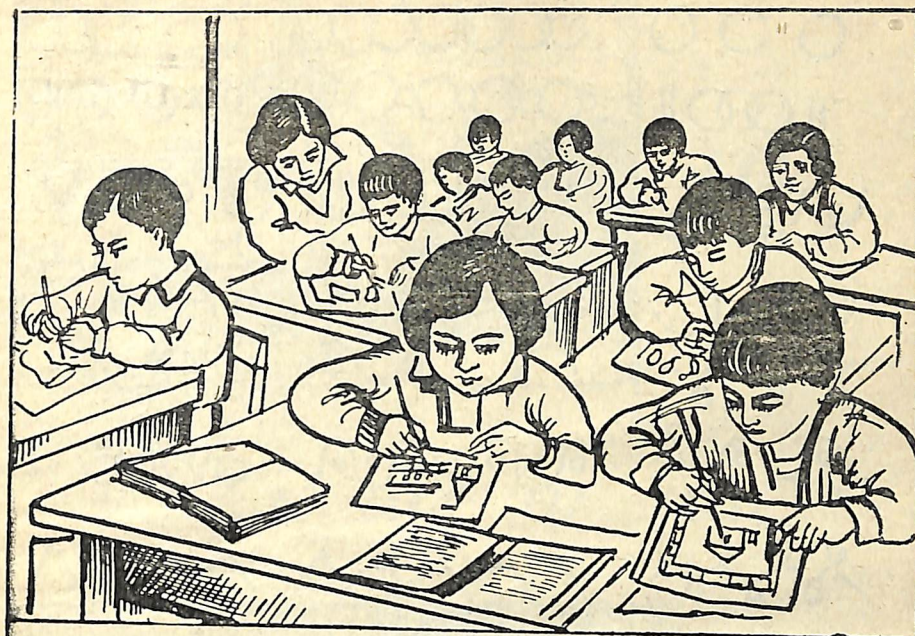
ԱՌԱՋԻՆ ԴԱՍԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

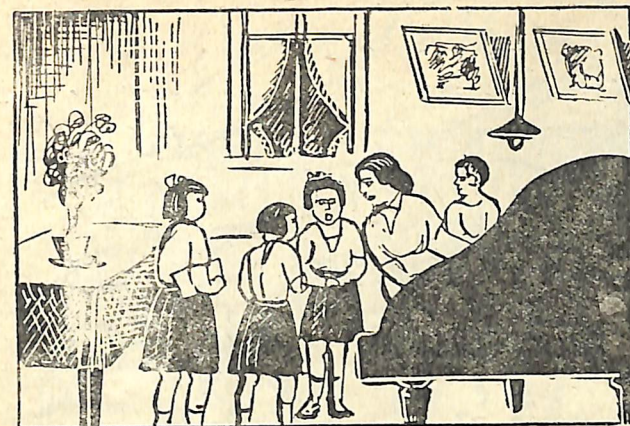
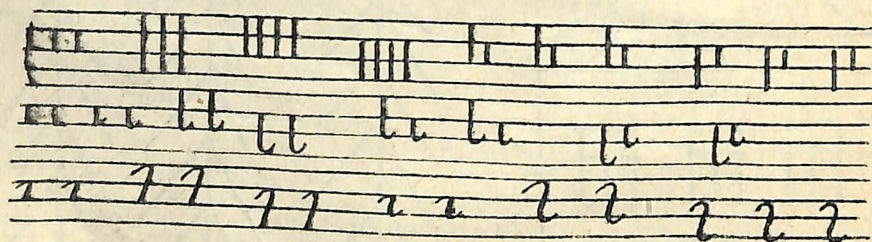
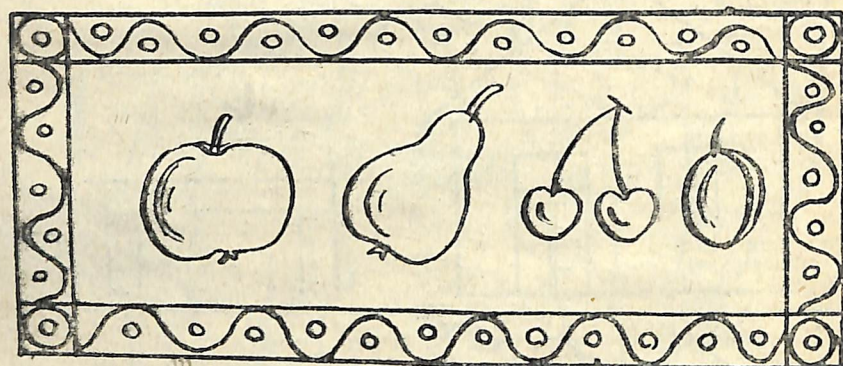
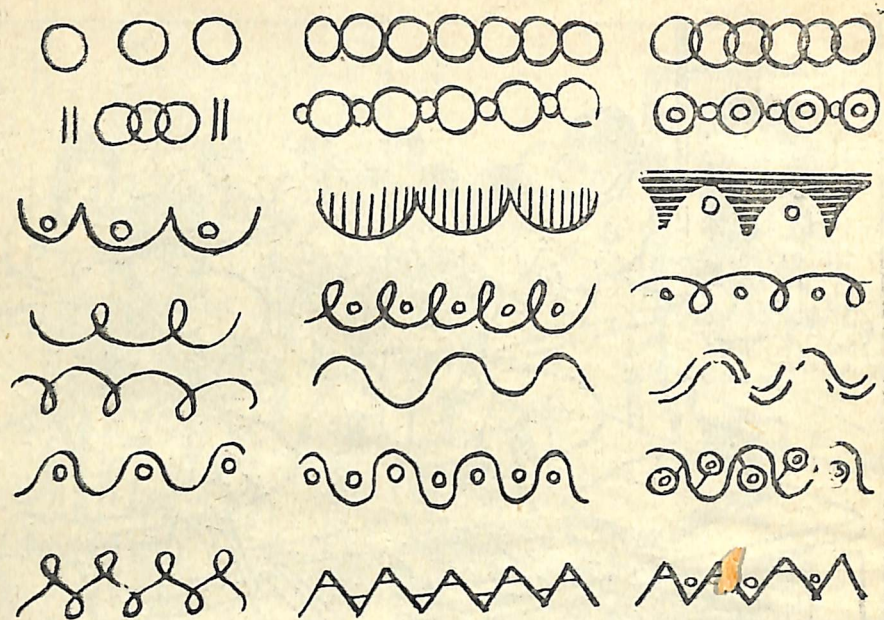
Հաստատված է Հայկական ԽՍՀ Լուստողկոմատի կողմից

317
37

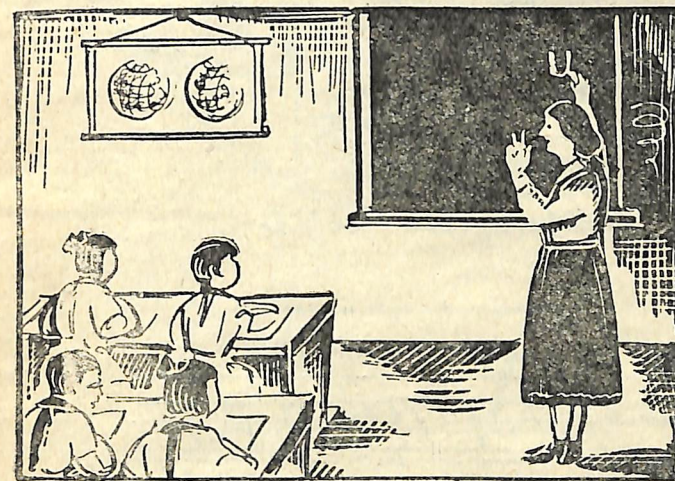

и

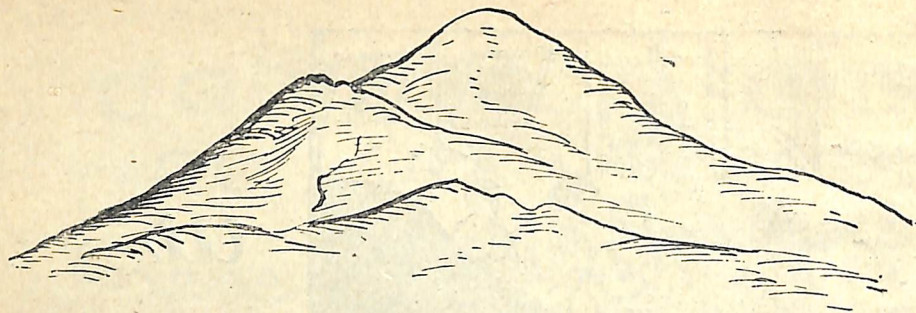
и и и и и и и и и и

и

и и и и и и и и и и и и и и и и

и и и и и и и и и и и и и и и и

ишр

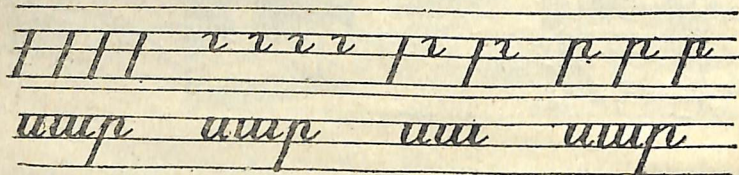
и ш р

р

ири

иши ишр

и-ри и-иш

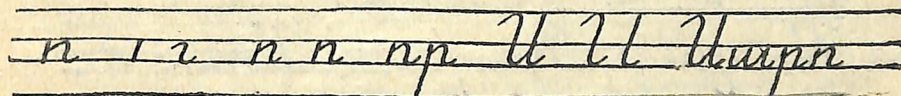
н р

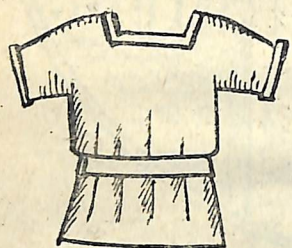
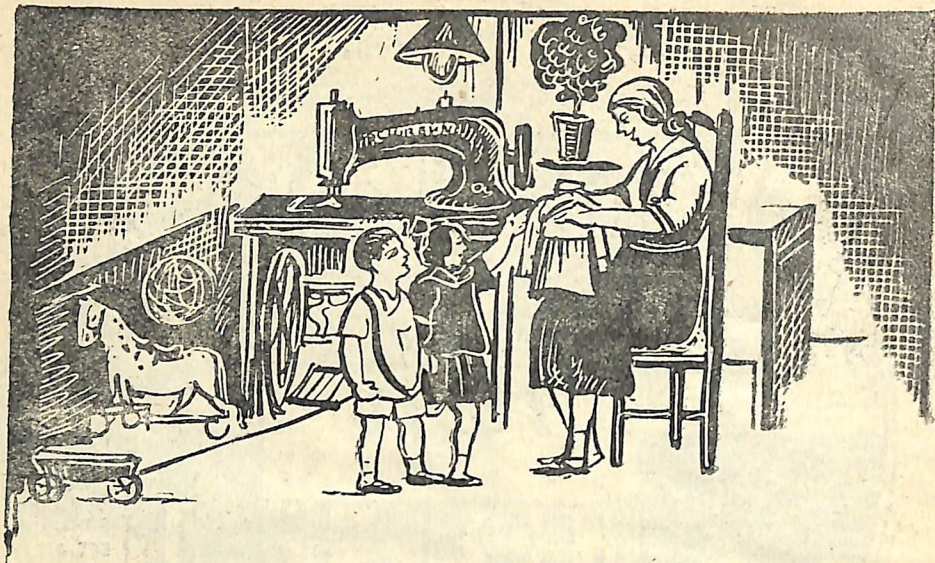
н

ишрн ишун ишу

ишун иши пр

иши ишрн иш-ун н

շոր

շ ո ր

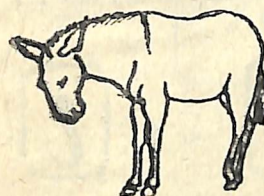
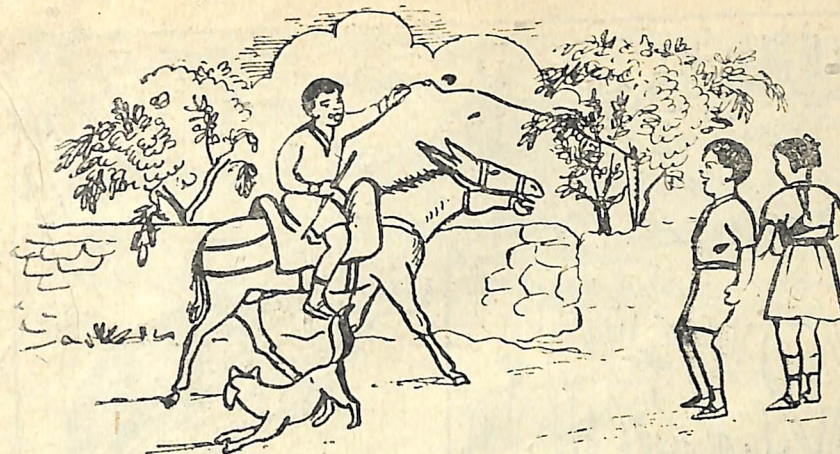
շ

Ասշա, շոր

շոր, Ասշա, շոր

Աս - շա Ասառ Ասրա

շ շ շ շոր շոր շոր
Ասշա Ասշա Ասա

եշ

ե

ե շ

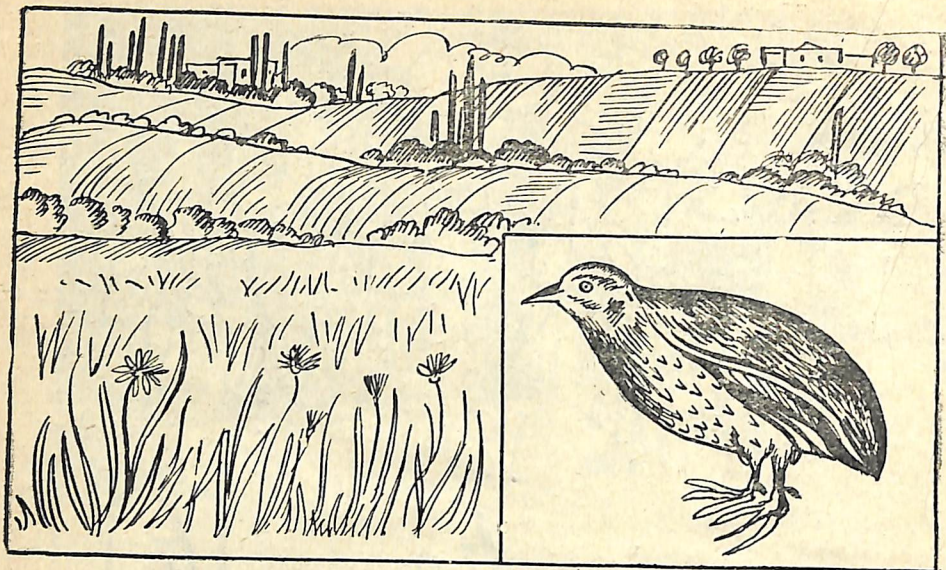
Ասշա, աս եշ ե:

Ասշա, աս շոր ե:

Աս ասր ե:

ասր	եշ	շոր
աս-րեր	ե-շեր	շո-րեր

ե ե ե եշ ե, ասր ե:
Ասշա, աս շոր ե:

լոր

լ ո ռ

լ

Աս լոր է:

Աս էլ

ասլոր է:

լոր

աս-լոր

ռ-լոր

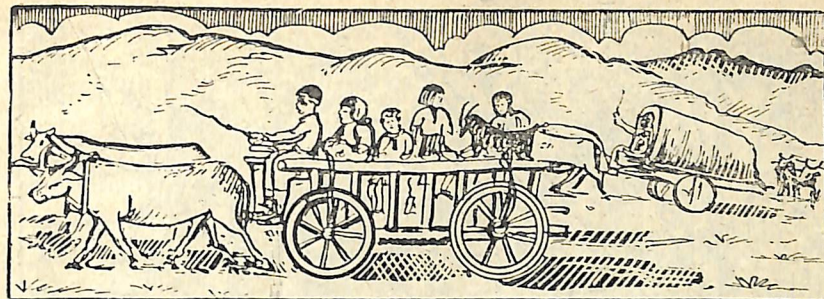
շոր

լոր

շո-լոր

լլլ լոր լոր

լլլ: լոր ասլոր

ռլ

ռ

լ

ռ

Նրա, ռր.

Ասր:

Նրա, ռր:

Ասր:

Հաս առ ռլ է:

ռլ

լոր

ռա

է

լռ

լոր

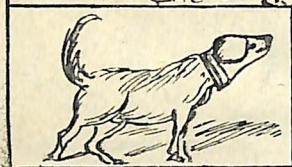
Ա-լոր

ռլ

ռ ւ ռ ռ ռ ռ ռ ռ ռ

Ն Ն Ն Ն Ն Ն Ն

гнѣ

2 n 2

Հոգի ունեւի:

[illegible]

Thlonz k, Ronz k, ulonz k:

2045

Στην

Եռ-հե

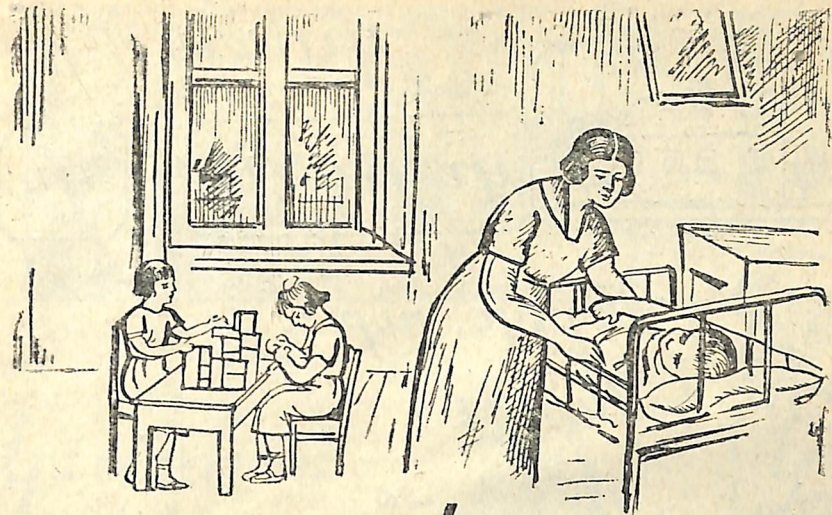
4mL2

2nd P

U n - 5 m

U'be U' u' kumutik na Unkuch

Երբ շորեր ունեն

na k

и и и и и

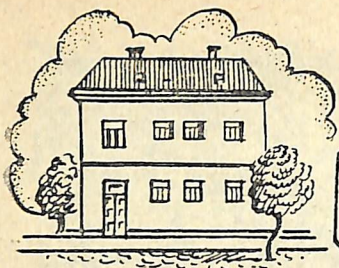
Друзья, и́на и́ли,

Нуж ли, нуж:

Знаменіть і:

LL ~ LL Inquiry

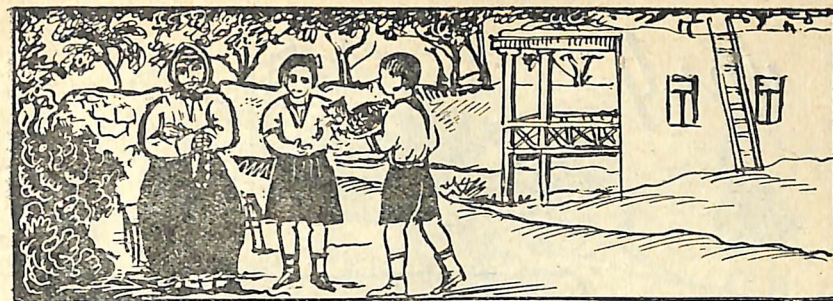
Inzucht uitloosde te: Na. Na te:

փռալե

փ ր ու լե

փ

կապրու

կ

կ ա փ ռ ա

Նշուր, ուր:

Մռալե:

Սոնա, ուր:

Մռալե:

Նուշո, ուր:

Մռալե:

Նատո տատ, ուր են
Նուշոն ու Սոնան:
Տես, Սուրեն, սա Սոնան է,
նա Նուշոն է:

տար	շատ	տուն
տուր	շուտ	տոն

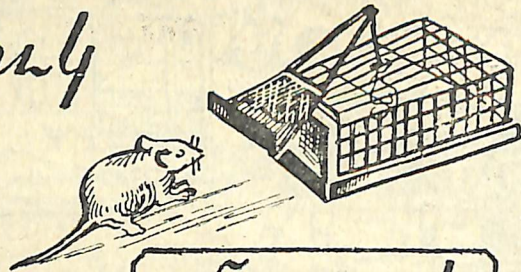
Նորան կատու ուներ:
Կատուն կորել եր:
— Նորա, տես կատուն, տես:
Կարոն է տարել:
Կարոն կատակ է արել:
— Կարո, կատուս տո՛ւր:

կար	ա-կոս	տակ	կա-րո
կա-տար	շու-կա	կա-տակ	կա-րեն

փ ւ լ լ փ փ փռալե
Մ լ լ լ Մաւր, նուշ փռալ:

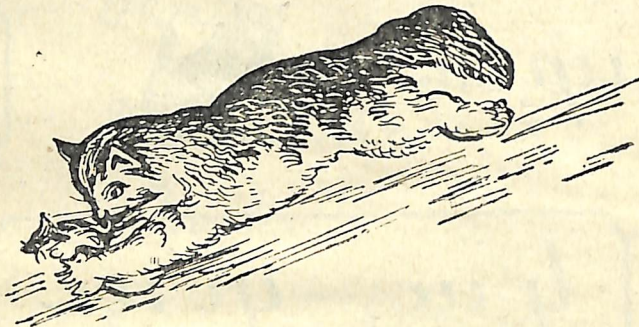
կ լ կ կաւր, կաւրուս փռալ:

Տուկ

Տ ու կ

Տ

Կատուն մուկ է ուտում:
Մուկ շատ կար,
կատուն կերել է:
Կա մեկ մուկ,
են ել կատուն ուտում է:

Տ Տ Տուկ: Կար Տեկ Տուկ:
Տ Տ Տ Տուկ: Կար է աւանդ:

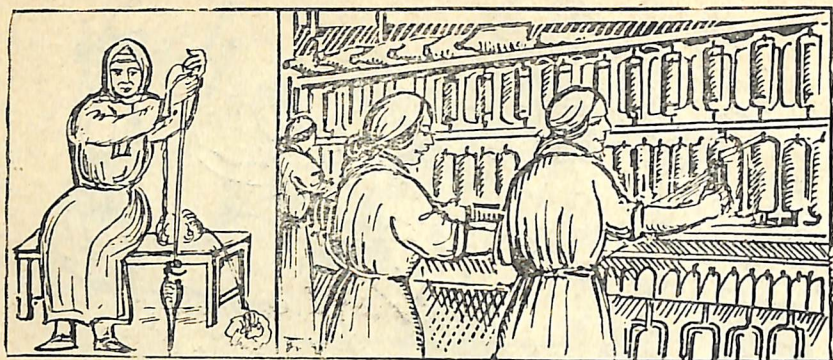

Տուկ ու կարուն

Տարուն Տուկ,
Կարուն Կարուն:
- Տար, շար, շար,
Կարուն Տար է...
աւանդ է Կարուն:
Շար արա, Տար...
աւանդ է Լեւան:

Տարուն Տուկ, Կարուն Կարուն:

մոմ	Մա-րո	նա-մակ	ա-տամ
մուր	Մա-րատ	ա-ման	Ա-րամ

իւիկ

ի . լիկ ի

Տատին մի իւիկ ունի:
Նա մենակ է մանուկ:

Մանարանում շատ իւիկներ
կան: Շուտ-շուտ մանուկ են:
Կամո, տես, իմ մաման, Կիմի
մաման, մի ուրիշ կին, մեր Նինան:
Շատ շատ են: Շուտ են
մանուկ: Շատ են մանուկ:

իմ	Կիմ	միս	շիշ
մի	կին	ա-միս	մա-տիտ

ի / շ ի իւիկ ուիկ
իւ իւ մաման իւիկ ուիկ

ընկեր
մանուկ

ը

ը ն կ ե ը

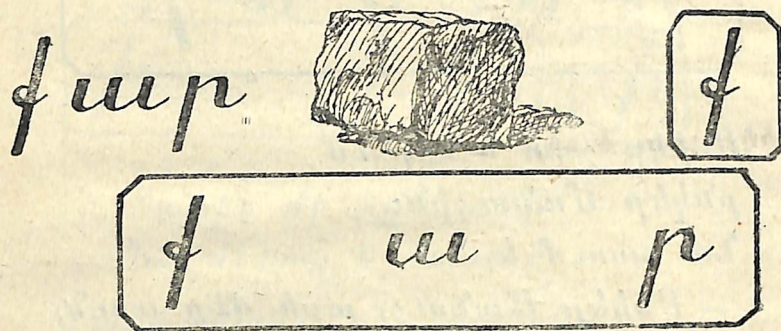
Ոսկը շատ է սիրում
ընկեր Մանուկին:
Նա ասում է.

— Ընկեր Մանուկ, արի մեր տուն:
Մեր տունը մոտ է:
Շուշիկը, Եմինը, Լենան ու Կամոն
եւ ասում են.

— Մեր տուն արի, մեր տունը մոտ է:

ը ը ընկեր: ը ը ընկեր: եւ իւր.
Կիման ու Նինան ընկերներ են:

իմ	մեր	մեր
ըն-կե-րը	տու-նը	շու-նը

Քար եւ տաշում քարտաշ Սաքուն
ու Քանանը:

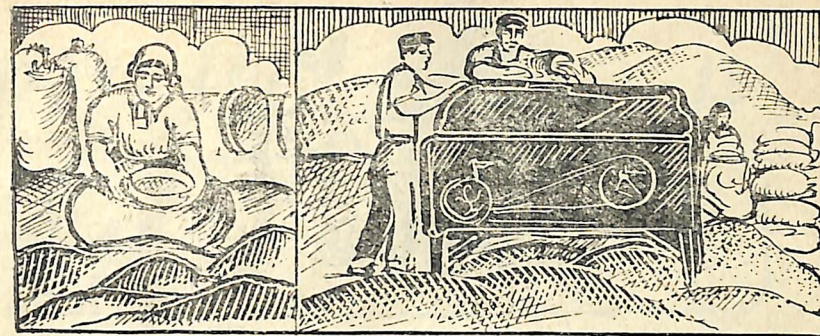
Միտակը քար է տանոււմ:

Աշտոր, Կարոն ու շատերը տուն
են շինում:

Շինուժ են կինո, ուսումնարան
ու շատ ուրիշ սիրուն շենքեր:

f / *c* *f* / *r* *f* *Qui* *huc* *hinc* *super* *et* *inferius* *et*

քա-մի	մա-քուր	տա-նիք
քա-նոն	չա-քար	տա-րիք

ſ

ſ

σ ω η

Արտեւի աղուէն ժաղում են:

Շողիկը մաղում է աղունը:

Հուսիկը մաղում է աղունը:

Մեքենան ել ե մաղում:

Մեքենան շատ ե մաղոււմ, շուտ ե մաղոււմ:

— Դուկաս, արի աղուհը տար, — ասում է Շողիկը:

դ ի ղ զ Եւրոպայի, ալի աղանձիկ
Ղ Ղ Ղ Դուհաւ, Եւրոպայի:

— Թամար, թե՛լ ու ասեղ տուր տիկնիկիս շոր եմ կարում,— ասում է Սաթիկը։
Թամարը ասեղ ու թե՛լ է տալիս Սաթիկին։
Սաթիկը կարում է։

— Սաթիկ, տես իմ տիկնիկը քանի՛, քանի՛ մաքուր, սիրուն շորեր ունի։

Իմ տիկնիկի անունը Շուշիկ է։

Իմ Շուշիկը շատ սիրուն է,— ասում է Թամարը։

Տատիկը Թամարին ու Սաթիկին թուփ ու կաղին է տալիս։

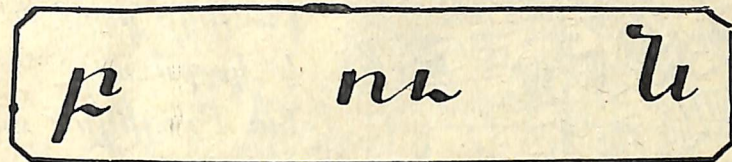
թ թ թ Թ Թամար, թուփ կեր։

ուփ	թուկ	թա-թիկ	թա-նաք
թուփ	քիթ	քա-թան	թատ-րոն

բ ու ն

բ

Վեր Բորբ

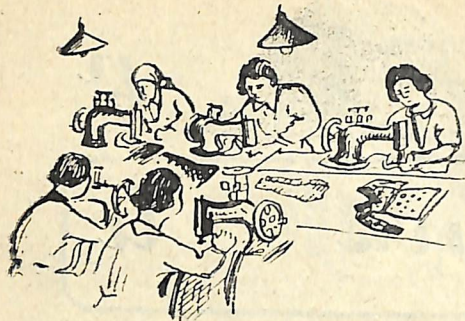
Վեր շան անունը Բոբ է։

Նա շար սիրուն շուն է։ Ինքը կարծիք է, թաթեղ չեկ։ Բորբ մեր բազում բուն ունի։ Զի՛նեց են Բաքեներ, Ասֆուն ու Զուշիկը։

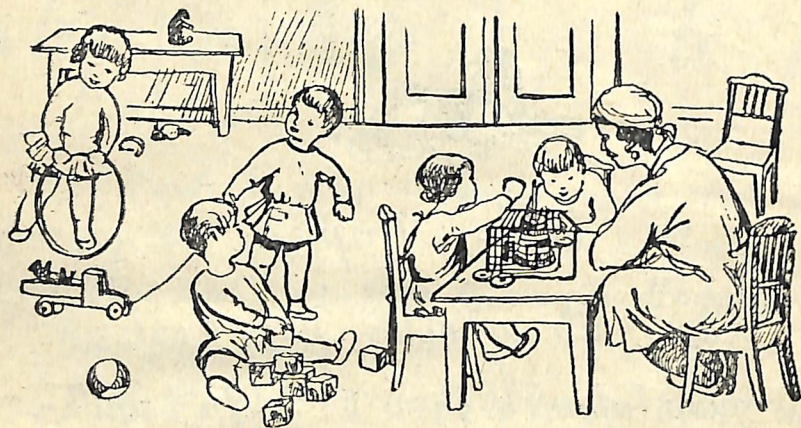
Բորին բոլորը սիրում են։ Վիս են փայխ, շափար են փայխ։

բ ի ռ Բ Բորին բոլորը սիրում են։

բու	բա-նա-լի	լու-բի	Աբ-գար
բե-րան	բա-լե-նի	բամ-բակ	Սըմ-բատ

Ուշ աշուն է, քա-
մի: Արտելում տաք
շորեր են կարում:
Բուլիկի մաման էլ
է կարում:
Նա Բուլիկին տա-
րել է մսուր:

Մսուրում շատ մանուկներ կան.
Ալին ու Բուլիկը տուն են շինում:
Քնարը կար է անում: Սաթիկը
նկար է անում: Նկարել է բալ,
տուն, շուն:

Ուշ աշուն է: Բուլիկը քամի
շորեր ունի:

սուր	կար	լուր
մը-սուր	նը-կար	բը-լուր
մսուր	նկար	բլուր

դրուշակ դ
դ ր ո շ ա կ

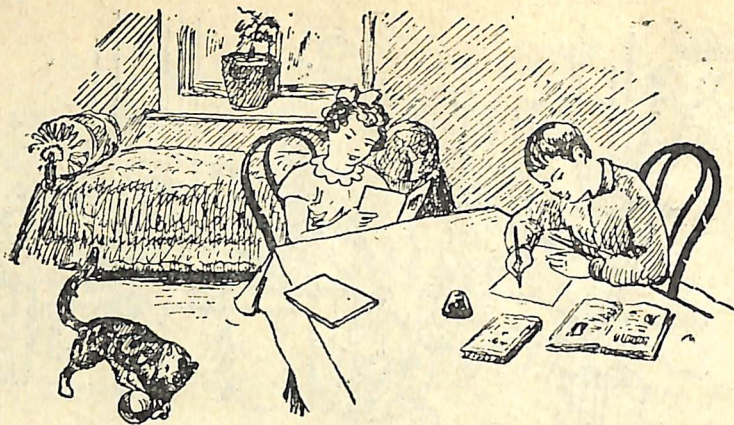
Տոն է: Սեդան ու Դանիկը դասարան են
բերել ընկեր Լենինի ու Ստալինի նկարնե-
րը: Կարմիր կտոր են բերել, դրուշակ են
շինում:

Իգան ու Եդիկը տեսակ-տեսակ դրուշակ-
ներ շարում են թելին:

Տոն է: Մեր դասարանը շատ սիրուն է:

դ ' ղ ~ ղ Դանիկը դրուշակ է շինում:

դա-նակ	Ի-դա	Բա-դալ	դը-րո-շակ
դա-րակ	Լի-դա	բադ	դրուշակ

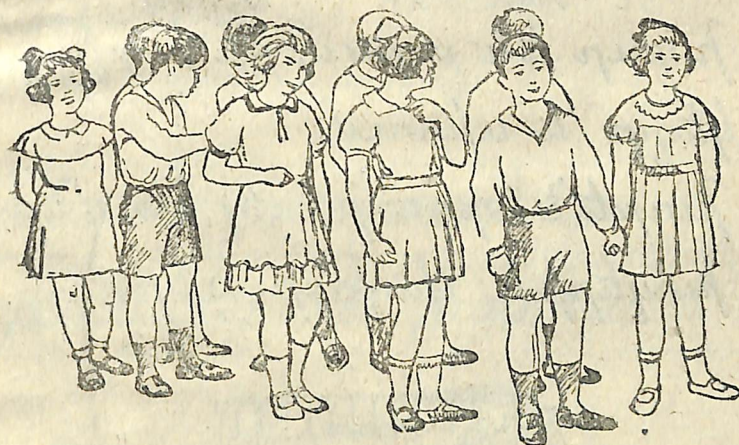
յանգ

յ ա ն գ յ

Ջընգ-զընգ, զընգ-զընգ...

Ձանգը տալիս են:

— Շարքի կանգնեք, Նազիկ, Ձանի,
մենք գնում ենք զբոսանքի:

Ձարիկն ու Դանիկը,

Նազիկն ու Ձաբելը,

Թամարն ու Գագիկը,

Բոլորը գնում են զբոսանքի:

գիրք

գ

գ ի ռ ք

Գուրգենը գիր է գրում:

Նա շատ մաքուր ու սիրուն է գրում:

Մարգոն գիրք է կարդում:

Կատուն ել գտել է Բուլիկի գնդակը

գլորում է դեռ ու դեն:

գ յ ՝ գ Գ Գուրգենը նամակ
է գրում Նազիկին:

յ ա ն գ 2 2. Ձարիկն ու
Դանիկը միասին են գնում:

խոյ

խ

խ ո զ

խոյի ծայր կոչը է:

խոյը շարակեր է:

ուրում է ու գիրանում:

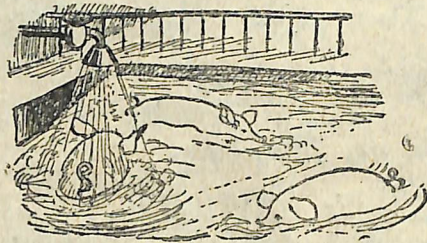
նա շար է սիրում կաշի:

ի պար էն սառն, թե խոյը

կեղը է սիրում:

խորեն, դու քանի՞ ան ծեր

խոյերի: Մաքուր, գեղ...

խ ռ խ խոյ: Մեր

խոյերը մաքուր են, խորեն:

Մաքուր Աշխենը

Աշխենը շատ մաքուր է:

Նա ամեն ուր մաքրում է իր շորերը,
կոշիկները: Սանրում է մազերը:

Խորենը տես-
նում է Աշխենին

ու ինքն ել իր շո-
րերն է մաքրում:

Նրանք մի քա-
նի տեսակ խոզա-

նակ ունեն: Շորի
խոզանակ, կոշիկի

խոզանակ, ատամի խոզանակ:

Մաքուր ու խորեն

ուրախ, ուրախ խաղում են

խոտ

խակ

մե-խակ

խա-դող

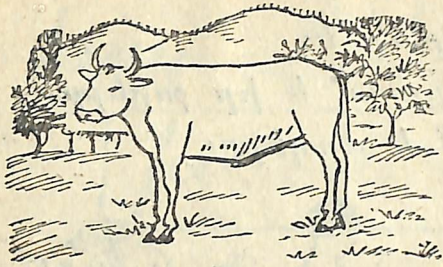
սեխ

տը-խուր

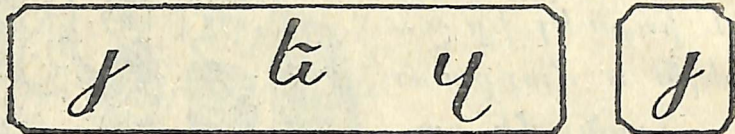
խը-մոր

սոխ

ու-լախ

յեւ

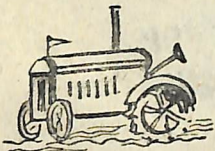
Մեր կուխողը շատ յեղներ ունի: Նրանք միշտ կուշտ են ու մաքուր: Նրանք խոշոր են, սիրուն ու աշխատող:

Մեր կուխողի յեղներին Յեղիշն է նա-
յում, խնամում:

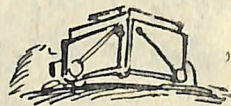
Կուխողը մեքենաներ եւ շատ ունի. տրակ-
տոր, կոմբայն:

Մեզ մոտ գյուղում, թէ քաղաքում կյան-
քըն ազատ է:

Մեր յերկրում բոլորն ուրախ են:

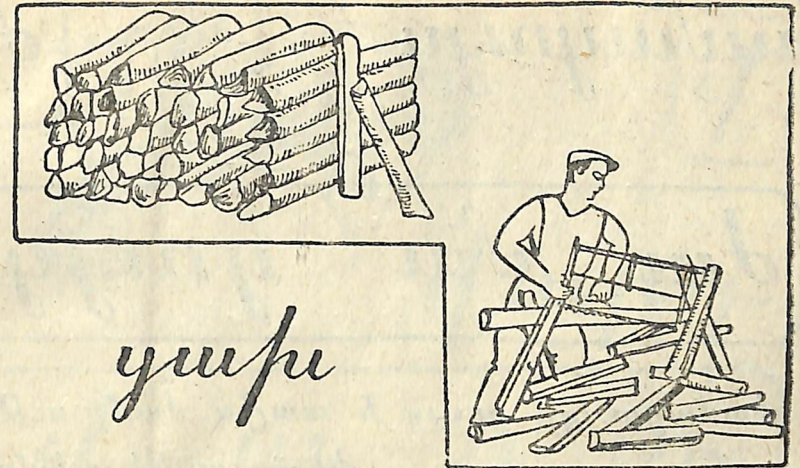

Տրակ-
տոր

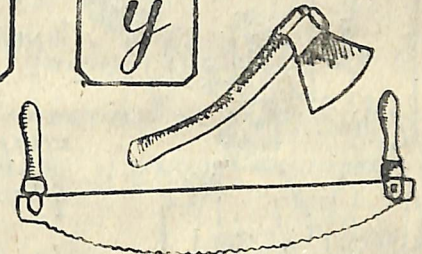
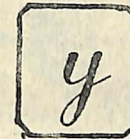
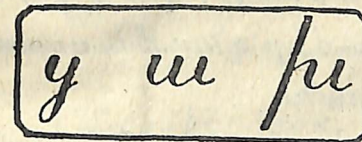

Կոմ-
բայն

յ յեւ: Կոմբայն: Յ Յ Յերան:
Յեղիշը կուխողների է: յե, յու, յա, այ

ցախ

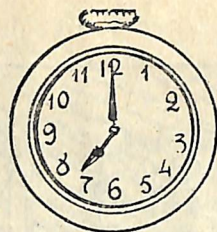
Յուրա է: Չաքարը մենակ ցախ է սղացում:
Յուրալը տեսնում, ասում է.

—Կաց, կաց, մենակ մի սղոցի: Յես գնամ
մեր կացինն ու յերկար սղոցը բերեմ, միասին
սղոցենք ու կտտորենք ցախը: Ո՞չ, ցուրտ է,
ցուրտ:

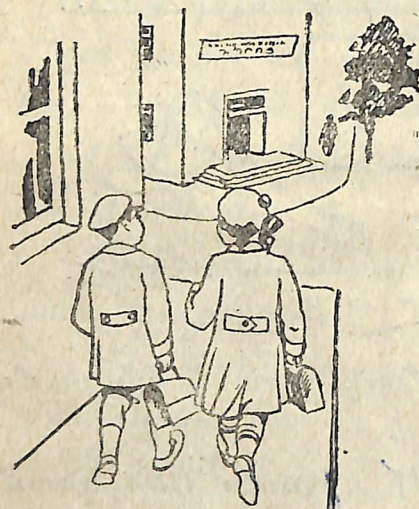
ց ց ց Կոմբայն ու Չաքարը ցախ
են սղացում: Ոչ ցուրտ է:

ցեխ	թաց	ցե-րեկ	բա-ցիկ
ցեց	ցող	ցո-րեն	Մա-ցակ

Ժամացույց

Ժ ա Մ ա ց ու յ ց

Ժամացույցը ցույց է տալիս ժամը ութը:
Ժիրայրը թեյը խմում,
Ժիր-Ժիր գնում է ուսում-
նարան:

Ժամը 9-ին զանգը
տալիս են: Յերեխաները
գնում են դասի:

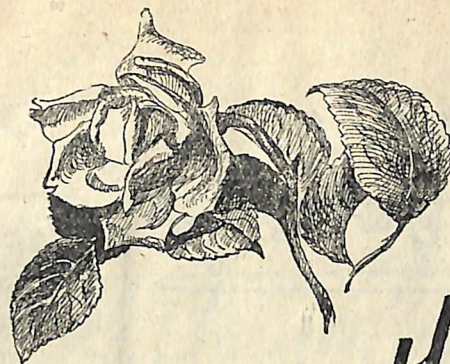
Ժամը մեկին բոլորը
տուն են գնում:

Յողիկն ու Ժիրայրը
միասին են գնում տուն:

Նրանք խոսում են իրենց դասերի մասին:

Ժ Ժամացույց: Ժ Ժիրայրը մի
բաժնի թեյ խմեց: Եյ ույ

Ժամ	ուժ	ե-ժան
Ժա-մա-նակ	կուժ	բա-ժին

Վ ա ր դ

Վ ա ր դ

— Մայրիկ, տես, վարդը բացվել է: Վաղը
տանեմ ուսումնարան,—ասում է Վարսիկը:

Մյուս ուրը Վարսիկը վարդը տարավ դա-
սարան:

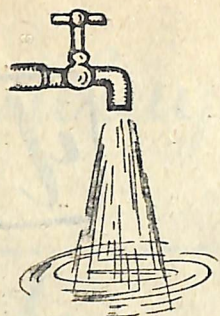
— Վարսիկ, տեսնեմ, տա՛ս...—ասում է Ժի-
րայրը:

— Տո՛ւր, Վարսիկ, տեսնեմ, ելի կտամ,—
խնդրում է Յողիկը: Վարսիկը տալիս է վարդը:

— Ընկեր Մանուշը գալիս է, յեկեք վարդը
տանք նրան,—ասում է Լեվոնը:

Յերեխաները վարդը տվին ընկեր Մանուշին:

Վ Վ վարդ Վ Վ Վ Վարսիկը
խախտեց ինչ: Եյ ույ

գութ

գ ու ր գ

- Զամիկ զան. Դի բաժան
գութ քութ, - ինդրում և մայրիկը.

Ժիր Զամիկն իսկույն վերջնում
և բաժանն ու վազում գրի.

գ գ գ Զ Զ Զ Զամիկը գութ և
գրայիս մայրիկին.

Իմ ջրադացը
Մեր տան մոտով
Ջուրն վազում խախտ-
ջելով: Ջրադաց եմ շի-
նել տաշեղներից:

Ջուրը զարկում է,
անիվը շրջում է:
Լավ է, լավ: Ջան, ջան:

Ջա-լալ	մի-ջատ	աջ
Ջո-րի	ա-կանջ	արջ

հալ

հ ա վ հ հ հ

Համիկենց հավերը

— Ես ուր են կորել հավերը, — ասում է
Համիկը:

— Չո՛ւ, ջո՛ւ, ջո՛ւ, ջո՛ւ...

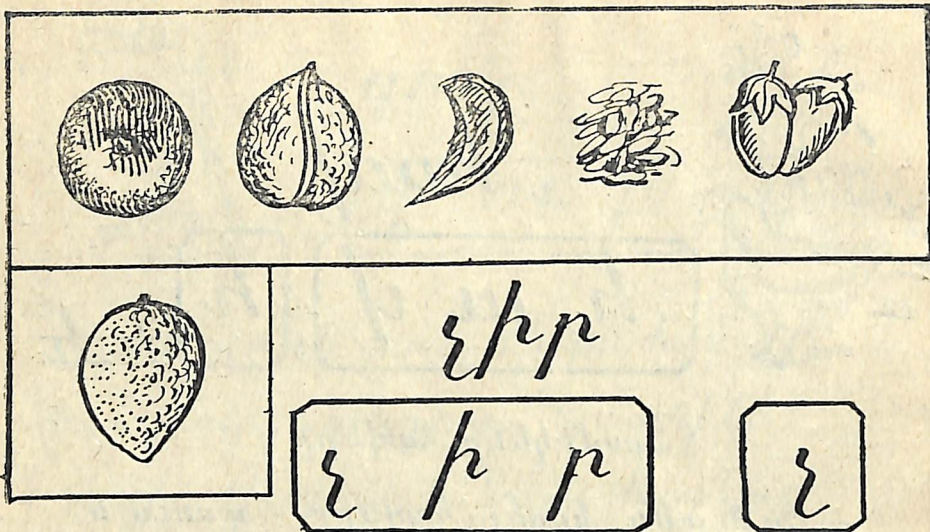
Հավերը վազելով գա-
լիս են, կոտան ուտում,
ջուր խմում, ելի գնում
քոջոջ անելու:

Համիկենք յոթ հավ
ուռեն: Կով ու հորթ ուռեն:
Մենք ել ուռենք: Մեր հոր-
թուկը շատ գեղեցիկ է:

հ ւ ռ հ հալ: Դ Դամիկենց
յոթ հալ ուռեն: յո

հոլ	Հա-մո	Վա-հան	հա-տիկ
հոլ	հայ-րիկ	Ո-հան	հաց

— Ինչ լավ չիւր ե, մայրիկ, գնեաւ.— ասացին Աչիկն ու Վաչիկը:

Մայրիկը մտավ խանութ: Աչիկն ու Վաչիկը նրա հետեւից, Չուչիկն ել նրանց հետեւից:

Գնեցին չիւր ու չամիչ, թուղ ու ընկույզ: Աչիկն ու Վաչիկն ուրախացել են, իսկ Չուչիկը կանգնել, նայում է նրանց աչքերին, յերեմի ուզում է ասել.

— Չի՞ լինի, մի բան ել

Չուչիկի համար գնեք:

Չ Չ Չ Չիւր ու չամիչ միւր չաւիկներն
գիւր ու գրիւ լավ չիւրիկն

չոր	չորս	կա-նաչ
չա-միչ	վոչ-խար	գը-րիչ

պապ պ

պ ա պ

Պետրոս պապիկը պարտեզում բալենի յեր տնկում: Հարեվան Հարությունը տեսավ ու ասաց.

— Այ պապի, ինչի՞դ ե պետք այդ բալենին: Յերկար պետք է սպասես պտղի: Յե՛վ դու չես ուտի վոչ մի բալ այդ բալենուց:

Պապիկը ժպտաց:

— Յես չեմ ուտի, ուրիշ ուտող շատ կլինի,— ասաց նա:

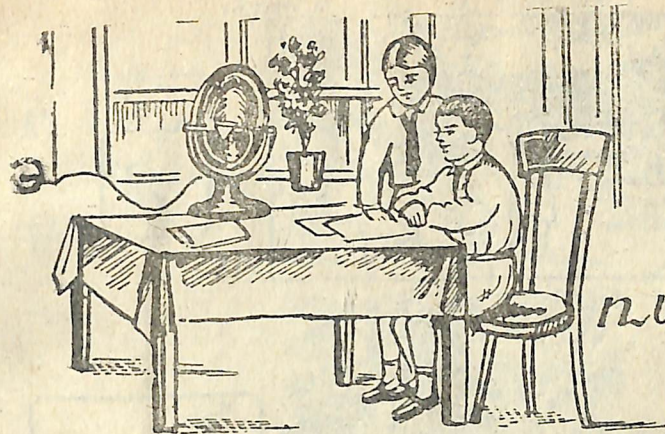
պ պ պ Կարո՞ւս պապը
բալենի յեր տնկում:

Իռկերեմբեր

Ի՞նչ, զան իռկերեմբեր,
կարճիք ու հաղթող,
Տեր Դարաղ շարժերն
ամուր ե՛ն աշտը:

Վե՛նք կպաշարպանե՛նք
քեզ զան, իռկերեմբեր,
քո գովիք կանե՛նք
կարճիք իռկերեմբեր:

ռադիո

ռա դի ո՛

ռ

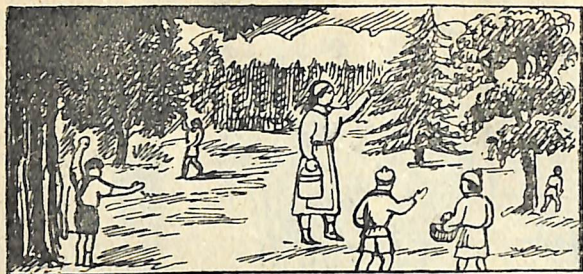
Ռուզանը Ռուբիկի հետ լուռ ռադիո յեն լսում:
—Ռուզան, լսի՞ր, ընկեր Ստալինի մասին յեր-
գի՞ բառեր են հաղորդելու:

Ռուզանը վազելով թուղթ ու մատիտ ե բերում,
ապրիս յեղբորը:—Առ, Ռուբիկ, գրի՛ր, դու արագ
ես գրում,—ասում ե նա:

—Պատրաստ եք, սկսում ենք...

Ի՛նչն է
խոսում ե նա անկյուններում.
սեղաններին, պուներին:
նորարարներն է հաղորդում.
նվագում ե ու յերգում

ռ ռ Ռուզանը ռադիո յե լսում:

Ժառ

Ժ առ

Ծառերի տերեփները զեղնել, ընկել են:

— Պայծառ, սա ի՞նչ ծառ է:

— Դա լորենի յե, Ծովիկ:

Սա ել կանաչ յեղեվնի:

Ընկեր Մանուշ, տես,

ծառի վրա մի ծիտիկ

ծվծվում է ծիվ, ծիվ, ծիվ....

Ծիրիկ

Ծիվ, ծիվ, ծվծվան

ծիրիկն իզամ մեր դռան.

յովի հայրիկ, յովի հայ -

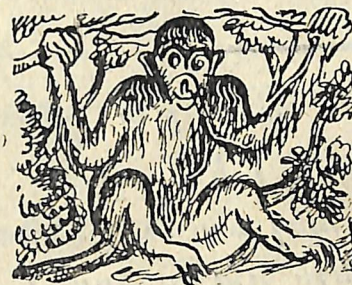
կրպեց, թռամ ու գնաց:

Ժ Ժ Ժառ: Ժ Ժ Ժովիկն ու.
Մայծառը աւարտու են գնացել:

Արուսյակը և Ծովիկը

Յուրա է: Արուսյակը և Ծովիկը մտել են սենյակ, նկարում են ու գրում:

Արուսյակը նկարել է մի կապիկ և տակին գրել:

Արիկ - արիկ - արիկ այ կապիկ:

հագեց ես այ շապիկ,

կապեց ես շալ քորիկ,

կանգնեց ես փորիք:

Ծովիկը կարդում է Արուսյակի գրածը և ծիծաղում է:

Ուրախ են:

Ծովիկի ազգանունը Զորյան է,
Արուսիկը — Տոնյան:

Զորյանը և Մոնյանը նկարում են և գրում: Յեվ, և, յա:

Ճառ

Ճ առ

Ծառերի տերեւները դեղներ, ընկել են:

— Պայծառ, սա ի՞նչ ծառ է:

— Դա լորենի յէ, Ծովիկ:

Սա ել կանաչ յեղեվնի:

Ընկեր Մանուշ, տես,

ծառի վրա մի ծիտիկ

ծվծվում է ծիվ, ծիվ, ծիվ....

Ծիրիկ

Ծիվ, ծիվ, ծվծվան

ծիրիկն իզամ մեր դռան.

յովի հաւրիկ, յովի հաւ -

կրպեց, թռամ ու գնաց:

Ճ Ծ Ճառ: Ճ Ծ Ծովիկն ու
Մայճառը աւարտ են գնացել:

Արուսյակը և Ծովիկը

Յուրա է: Արուսյակը և Ծովիկը մտել
են սենյակ, նկարում են ու գրում:

Արուսյակը նկարել է մի կապիկ և տա-
կին գրել:

Միկ - պիկ - պիկ այ կապիկ:

հագեց ես այ շապիկ,

կապեց ես շալ փորիկ,

կանգնեց ես վարիդ:

Ծովիկը կարդում է Արուսյակի գրածը
և ծիծաղում է:

Ուրախ են:

Ծովիկի ազգանունը Զորյան է,
Արուսիկը — Տոնյան:

Զորյանը և Մոնյանը նկարում
են և գրում: Յեւ, և, յա:

Ճ ա ն Ճ

Ճ

Ճ ա ն Ճ

Ց ու ը տ է

Ճանճերը կորել են, չկան:
Նրանք պահվել են ու քնել:
Գարնանն ելի դուրս կգան:
Ձեն յերեվում վո՛չ ճիճու, վո՛չ ճպուռ, վո՛չ
բզեզ:

Ցուրտ է, բոլորը պահվել են:

Ձվել են

Մնացել են

ծիծեռնակը

սարյակը

ճնճողուկը

կաշաղակը

Ճ Ճ Ճիճու, ճպուռ ճանճ

ճաշ

ճոճ

ճա-գար

ճար-պիկ

կո-ճակ

ճը-կույթ

չ ու

չ ու

չ

Ժամի 12-ն է

Յերեխաները ձեռքերը լվացին:
Յեկան նախաճաշելու:

Մի բաժակ թեյ խմեցին,
ձու կերան, վերջում ել
խնձոր ստացան:

Խնձորի համար շատ ուրախացան:

Չոնիկ, ուտելուց առաջ — ձեռքերդ լվա:

Մի քեր

տանձ

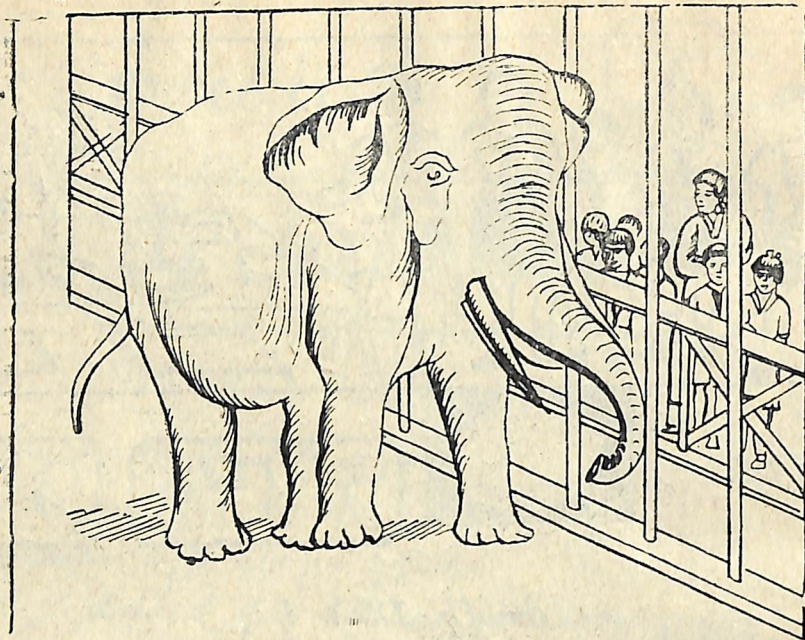
խնձոր

դեղձ

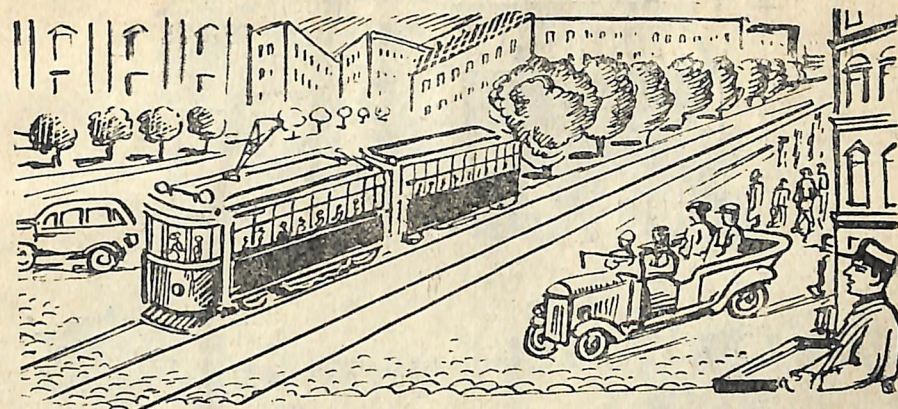
խաղող

ծիրան

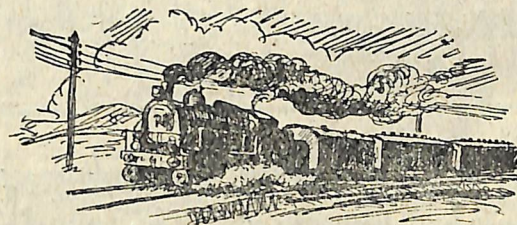
չ Չ Չոնիկ, սա դեղձ կեր:

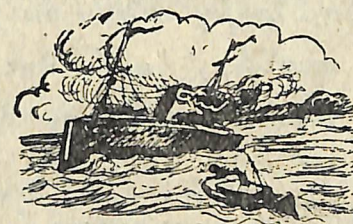
Փոխադրական միջոցներ

Փողոցով գնում են տրամվայ,
ավտոմոբիլ, ավտոբուս:

Գնացքներն ավելի հեռու տեղեր են գնում:

Ծովի յերեսին լողում են շոգենավերը:

Բարձր, բարձր, ողի մեջ թռչում են
սավառնակները:

փիղ փ ի ն փ

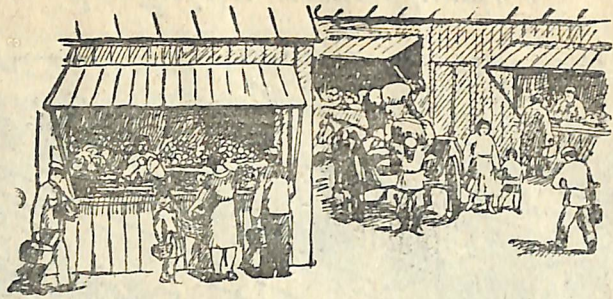
— Փայլակ, Փայլակ, արի, գնում ենք
գազանանոց.— Կանչում ե յեղբորը փոքրիկ
Արփիկը:

Մայրիկը, Փայլակն ու Արփիկը միասին
գնացին գազանանոց:

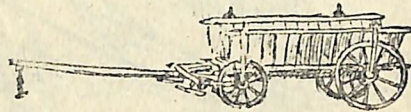
Այնտեղ կային մեծ-մեծ արջեր, չար
գայլեր, խորամանկ աղվեսներ, մի հսկա
փիղ, ճարպիկ կապիկներ և ուռներ:

Մայրիկը նրանց մասին շատ բան եր
պատմել Արփիկին ու Փայլակին:

փ փ փայլակը փիղ փեսայ:

Ֆուրգոն

Ֆուր գոն

Ֆերմայի ֆուրգոնով շուկա յեն բերել կարտոֆիլ, կաղամբ, սոխ, պամիդոր, կանաչեղեն:

Գյուղից կուլեկտիվ տնտեսությունը բերել է յուղ, պանիր, կաթ, ձու: Բերել են նաև մրգեր՝ տանձ, խնձոր, ձմերուկ ու խաղող:

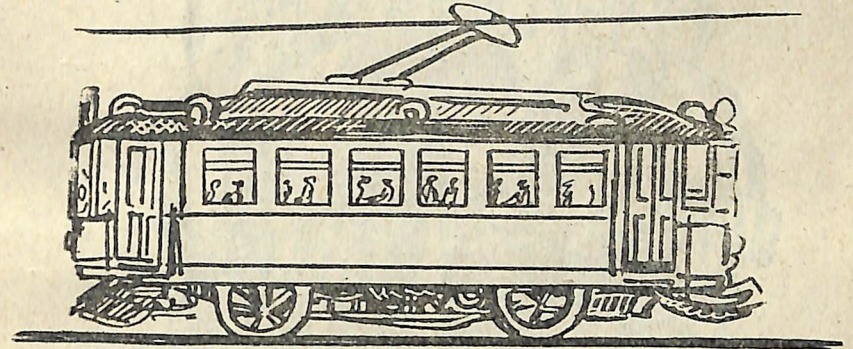
Այնքան մարդ կա շուկայում. խոստում են, ծիծաղում: Վաճառում են կամ գնում զանազան մթերքներ ու ապրանքներ:

Ֆ / Ֆ / Տ ֆերմայից շուկա յեն բերել յուղ և պանիր:
Ֆուրգոն և Պաֆիկը խաղող են գնում:

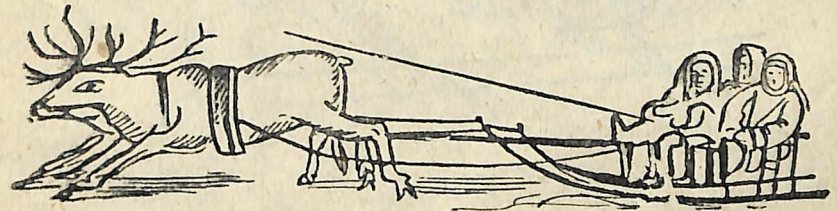
Բոլոր յերեխաները Խորհուրդների յերկրում գնում են դպրոց.

Վորը վտարով,

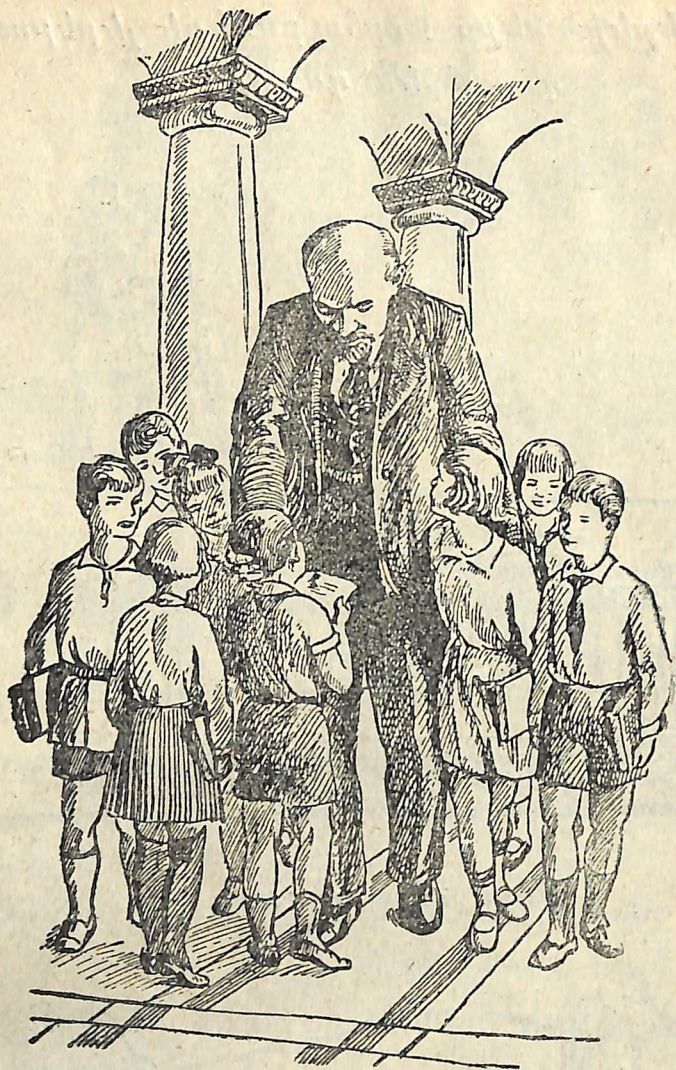

Վորը տրամվայով,

Վորը սահնակով:

Մենք կարդում ենք արագ, սահուն,
Մենք գրում ենք մաքուր, սիրուն,
Իսկ դուք...

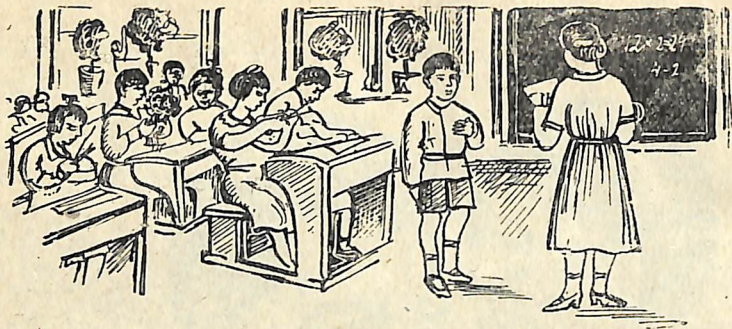

Սովորիր,
սովորիր,
սովորիր...
ասել ե լենինը:
Մենք կկատարենք մեր սիրելի և մեծ
առաջնորդի պատգամները:

Մեր սիրելի Ստալինը

Ընկեր Ստալինը շատ է սիրում յերեխաներին: Նա միշտ հոգում է մեր մասին: Շնորհակալություն ընկեր Ստալինին մեր ազատ ու յերջանիկ կյանքի համար:

Դ Կ Ր Ո Գ Ո ւ մ

Ի՞նչ լավ եմեր դըպ-
րոցում: Ամեն ինչ մա-
քուր: Գրատախտակը և
նստարանները նոր:
Պատերը սպիտակ: Դա-
սարանը լուսավոր: Լու-
սամուտներին ծաղիկ-
ներ:

Մենք լավ ենք պա-
հում այն բոլորը, ինչ
վոր կա մեր դպրոցում:
Մենք հետեւում ենք
մաքրությանը: Հա-
տակին վոչինչ չենք
գցում և վոչինչ չենք
փչացնում:

Ս ու Ր Ի Կ Ը

Սուրիկը յերկար ժա-
մանակ հիվանդ էր: Հի-
մա նա վատ եկարգում
ու գրում: Նրա ծնող-
ները շատ են զբաղված:
Տանը Սուրիկն ոգնող
չունի:

Մեր ուսուցիչը դա-
սերից հետո պարա-
պում ե նրա հետ, իսկ
մենք ոգնում ենք նը-
րան տանը:

Շուտով Սուրիկն ել
մեզ նման լավ կկարդա
ու կգրի:

Զեռ

Զյուն ու ցուրք յեկա՞վ
առու, գեպ լռեց,
իր սպիտակ գորգը
չժեռք փռեց:

Աղվեսն ու նապաստակը

Յուրա ձմեռ էր: Քաղցած աղվեսը դուրս
յեկավ վորսի: Հավի միս էր ուզում, բայց
վախենում էր գյուղի չար շներից:

Ահա տեսավ—թփի տակ կուչ ե յեկել
մի նապաստակ:

Աղվեսն ուզեց բռնել նրան: Նապաստա-
կը զգաց թշնամուն, պո՛ւկ... փախավ:

Աղվեսն ել նրա յետևից:

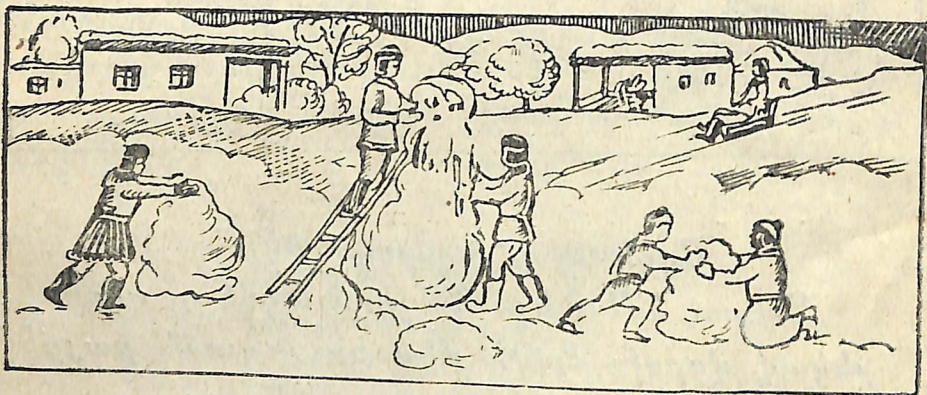
Զ մ ե ո

Զյուն ե գալիս սպիտակ-սպիտակ,
Ցած ե նստում փափուկ իստակ,
Մանուկները ցրտում ուրախ,
Սկսում են թունդ ձյունախաղ:

Յերբ ե լինում

Զյուն կա դաշտերին,
սառույց՝ գետերին,
բուքն ե հեծեծում,
դռները ծեծում:

Այդ յերբ ե լինում:

Զմռան որը

Զմեռը ցերեկը կարճ ե, գիշերը՝ յերկար:
Առավոտը մայրիկս զարթեցնում ե ինձ:
--Վեր կաց, դպրոցից կուշանաս:
Իսկ յես կարծում եմ՝ դեռ գիշեր ե:
Շուտ վեր եմ կենում ու վազում դպրոց:
Դպրոցից գալիս եմ, ճաշում, քիչ դռանը
խաղում, գալիս դասերս սովորում, մեկ ել
տեսար մթնեց:

Ծտերի սեղանը

Ցուրտ ձմեռ ե:
Ամեն տեղ ձյուն ու
սառույց: Սեղճ ծիտիկ-
ները սոված դես ու դեն
են թռչում, բան չեն
ճարում ուտելու: Բաղ-
ցից այնքան ծիտիկներ
են կոտորվում ձմռանը:
Յերեխաները խնա-
մում են ծիտիկներին:
Նրանք մի տախտակ
են ամրացրել ծառի
ճյուղերի արանքում:
Ամեն որ այնտեղ կեր
են դնում: Հացի փրշ-
րանքներ, նախաճաշի
մնացորդը: Ծիտիկնե-
րը տեսնում են, թռո-
չում գալիս և ուտում:
Յերեխաներն ամբողջ
ձմեռը կերակրում են
նրանց:

Շուտ ա ս ե լ ու կ

Ճամբի տակին
ճմբան ծերին,
չալ ծաի ճուտի
ճիտը ծուռ

Հանելուկ

Աշխատանքի գործիք եմ,
գարկելու մեջ վարպետ եմ,
յերկաթ գլուխ, փայտե վոտ,
մի ե, բոլորիս ծանոթ:

Հուսարացին

— Ծուղրուղո՛ւ.

Աքլորը զիւ կանչեց թառին:

— Ճիկ-ճիկ, ճիկ-ճիկ,

Զարթնեց մթնում ծիտը ծառին:

— Ծուղրուղո՛ւ.

Խոսեց ծեգին յերկրորդ բերան.

— Հո-հո, հո-հո,

Նախիրն արդեն հանդը տարան:

— Ծուղրուղո՛ւ.

Հույսը բացվեց յերկրորդ կանչին:

Վո՛ւյ-վո՛ւյ, վո՛ւյ-վո՛ւյ,

Նստեց նանը տեղի միջին:

Ս ա գ

Սագիկ, մագիկ, մի սիրունիկ,

յես քեզ կտամ քաղցր կուտիկ,

վոր դու ուտես շուտ մեծանաս,

ուրախ ապրես, զվարճանաս:

Յերբ մեծանաս, մեծ սագ դառնաս,

յես կխնդրեմ, իմ մայրիկիս,

վոր նա ժողվե քո փետուրներ

և ինձ համար շինե բարձեր:

Շ ու ն ր

Հաֆ հաֆ, հաֆ-հաֆ

ահա այսպես

հաջում եմ յես,

հաֆ-հաֆ, հաֆ-հաֆ,

ու տունն այսպես

պահում եմ յես:

Թե գա մեզ մոտ

մի հին ծանոթ,

մոտն եմ վազում

պոչս շարժում:

Բայց թե մի գող

շար կամեցող

ուզի թաքուն

մտնի մեր տուն,

հաֆ-հաֆ, հաֆ-հաֆ,

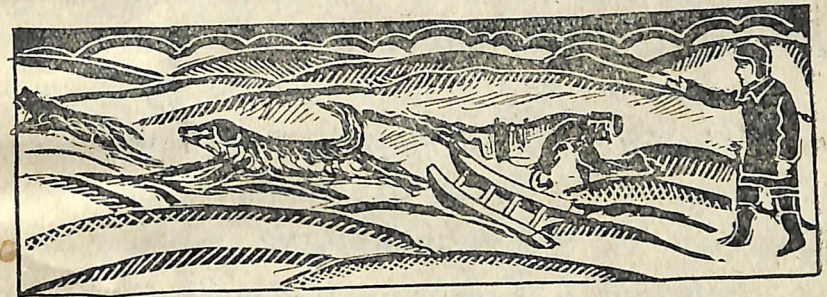
ահա այսպես

հաջում եմ յես.

հաֆ-հաֆ, հաֆ-հաֆ,

ու տունն այսպես

պահում եմ յես:

Չ ա մ բ ա ռ ը

Մենք լսել եյինք, վոր

հյուսիսում շներ են

լծում:

Մի անգամ յես և յեղ-

բայրս փորձեցինք մեր

Չամբարին լծել: սահ-

նակին և սահել: Լծե-

ցինք: Նա հանգիստ

կանգնել եր: Յես նրա-

տեցի:

Հանկարծ Չամբարը

տեսավ մի կատու և

վազեց նրա հետևից:

Սահնակը շուռ յեկավ

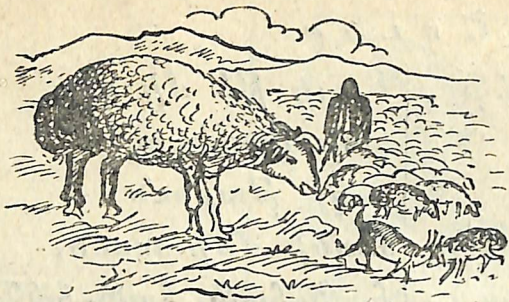
Յես վայր ընկա,

քիթս թաղվեց ձյան

մեջ:

Մենք ել չենք

լծում Չամբարին:

Վոչխարներն
ու գառները

Խոտը կանա-
չեց: Կուխողի
վոչխարներին
գաշտ հանեցին:

Վոչխարները ծնեցին պատլիկ գառնուկ-
ներ:

Յերբ գառնուկն ուտել է ուզում, դուփում
է գլխով մոր փորին, չոքում է առջևի վոտ-
քերի վրա ու կպչում կուրծքին: Իսկ մայր
վոչխարը հոտոտում է նրան, լիզում է, չի
թողնում իրենից հեռու գնա:

Կուշտ ուտում են գառնուկներն ու սկը-
սում իրար հետ խաղալ:

Ծիտիկի որորբը

Կախված է ճյուղրից ճոճը ծիտիկի.

փրչի, հովիկ, փրչի,

ճոճն որորվի, տանի բերի

նանի, ծիտիկ, նանի:

Ծիտիկը անուշ յերազ է տեսնում.

փրչի, հովիկ, փրչի,

ճոճն որորվի, տանի բերի.

նանի, ծիտիկ, նանի:

Բայց տես, ծիտիկը քրնից չգարթնի

կամաց փրչի, կամաց,

ճոճն ել զգուշ տանի բերի.

նանի, ծիտիկ, նանի:

Աստվածներ չկան
Վայրենի շրջանում
մարդիկ արևին աստ-
ված եյին ասում:

Բացի արևից մարդիկ
ուրիշ շատ «աստված-
ներ» են ունեցել:

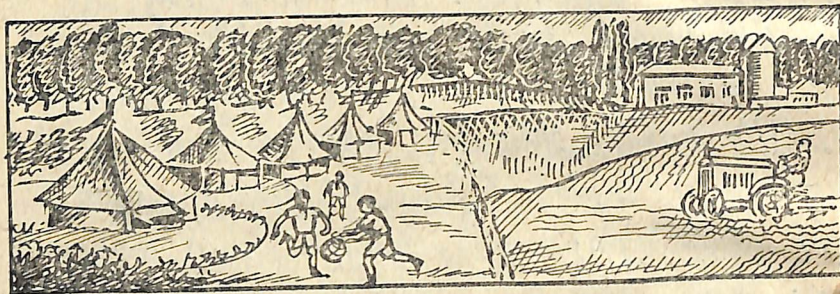
Մենք գնացինք Թան-
գարան տեսանք նրանց: Այնտեղ կային փայ-
տից շինած, մեծ բերանով, գորտի նման
«աստվածներ»: Կային պղնձից շինած, վոտ-
քերը ծալած նստած: Մի քանիսն ել գազա-
նի եյին նման: Թևավոր յեղներ: Շորհազած
կատուներ: Քարե բզեզներ: Յեկեղեցու նկար-
ների նման նկարներ ել կային: Կար փայտե
խաչ: Սյդ բոլոր «աստվածներին» մարդիկ
իրենք են մտածել ու շինել:

Իսկ քրեմլերիկն ա նապարված է:

Ա Ր Է

Արև, արև, յեկ, յեկ, Կարմիր արև, յեկ, յեկ,
զիզի քարին վեր յեկ. նախշուն քարին վեր յեկ:
սև-սև ամպեր հեռացեք, Արևն հաղթեց ամպերին,
արևին ճամպա տվեք. շողքը ձգեց սարերին.
Թողեք վոր դա գա զիզի քարը տես, տես,
մեզ մոտ, դրա լուսին ենք կարոտ: պսպղում ե վոսկու պես:

Սիրուն արև, միշտ յեկ,
Զիզի քարին վեր յեկ:

Ամռանը

Ամառը քաղաքում շող
եր: Պիտներն երը գնա-
ցին ճամբար: Ճամբա-
րը գետի ափին եր: Մո-
տիկ եր անտառը: Ան-
տառում կային տեսակ-
տեսակ ծառեր. լորենի,
կաղնի, յեղենի:

Ճամբարի մոտ եր
կոլխողը: Յերեխաները
գնում, նայում եյին
այնտեղի աշխատան-

քին: Կոլխողում շատ
մեքենաներ կային:

Մեքենայով հնձում
եյին, մեքենայով ծե-
ծում: Կոլխողը շատ ա-
նասունների ուներ:

Կանայք կթում եյին
կովերին:

Նրանք իրենց փոքրիկ-
ներին թողնում եյին
մսուրում և մանկական
հրապարակում:

Խ Ն Ճ Ո Ր

Խնձոր, խնձոր, խնձոր
կտոտ, հյուսթոտ, մեղրածոր,
հոտոտ-մոտոտ թարմ ու նոր,
կարմրաթուշիկ, վոսկեհատ,
կուտ ու կորիզ նուան հատ
յերևում են կեղևից,
նոր ե քաղած տերևից:

Հ ա ց

Ամառն անցավ:

Դաշտերից տանում
են հացահատիկը:

Դարին ու ցորենը ա-
ղում են, ալյուր են
դարձնում: Ալյուրը
տանում են գործարան:

Այստեղ ամեն տեսակ
հաց են թխում՝ սև, սպի-
տակ:

Յերե հացը պատրաստ
ե, տանում են խա-
նութները ծախելու:

Բանվորական տուն

Գործարանի մոտ կա
մի բարձր տուն:

Դա բանվորական
տուն ե:

Տան մեջ կա կինո
և աղումը: Այդտեղ
հանգստանում են բան-
վորները: Կա նաև ճա-
շարան:

Յերե խաների հա-
մար բացել են մսուր և
մանկապարտեզ:

Ներքին շորոշիկով
Տեր Կարմիր ու
անհատ Քանակի
խազ մարշալն է:

Կարմիր Քանակի
խորհուրդների չերկրի
արթուն պահակն է:

Սահմանապահը
Յես գանգրաներ յեղ-
բայր ունեմ,
նա զինվոր է բանա-
կում,
զիշերները միշտ ար-
թուն է,
նա սահմանին է հըս-
կում:
Հինգթևանի աստղ է
կրում
մոխրագույն իր գըլ-
խարկին,
և հրացանը սուր սվինով
շողշողում են ըրա ուսին:

Նավաստիների յերգը
Նավաստիներ ենք
Քուրհրդի յերկրի,
վարում ենք նավը
համարձակ, արի:

Փոթորկից, քամուց
մենք չենք վախենում,
նավաստիները
միշտ քաջ են, կայուն:

Կոլխոզից քաղաք

Քեռի Սարգիսը կոլխոզից քաղաք եր յեկել էր հետ բերել եր և Կիմին: Յերեկը քեռին գործը վերջացրեց, իսկ յերեկոյան ասաց Կիմին: — Կիմ, արի գնանք քաղաքը տեսնենք: Գնացին:

Կիմի աչքերը փայլում են: Շուրջն այնպես լույս է: Այնպիսի բարձր, մեծ շենքեր կան:

Փողոցով գնում, գալիս են ավտոմոբիլներ, տրամվայներ, ավտոբուսներ: Միլիցիաները կանգնած հետևում են կարգին: Կիմը մոտենում է մի խանութի, նայում է, նայում, մոտենում մյուսին: Կաշում է գնացող-յեկողներին:

— Աջ կողմով գնանք, Կիմ, աջ կողմով, — ասում է քեռի Սարգիսը:

Յեղան ունիվերսալում: Կիմի համար գրենցին նոր հագուստ, կոշիկներ, խաղալիք:

Բանվոր

Ահա բանվորը, ահա,
սիրում է գործ,

աշխատանք:

Նա յե շինել կառուցել,
աշխարհում

ինչ վոր տեսնես, —

Դու ել յեղիր նրա պես:

Աա Բբ Գգ Դդ Եե

Զզ Ըը Թթ Ժժ Իի

Լլ Խխ Ծծ Կկ Յյ

Ձձ Ղղ Ճճ Մմ Յյ

Նն Շշ Ոո Զզ Պպ

Չչ Ռռ Սս Վվ Տտ

Բբ Յյ Ոո Փփ Բբ

Ֆֆ Է

Uu Rr Qq Nn Ee

Qy Lr Pr Ff Rr

Ll Rr Ff Yy Rr

Zz Nn Bb Vv Zz

Uu Ll Nn Qy Ww

Qq Nn Uu Vv Ww

Rr Yy Nn Rr Rr

§§ L

Պատ. խմբագիր՝ Լ. Մելիքյան: Նկարներն ու շապիկը՝ Ար. Ղափրյանի: Ձեռագրերը՝ Լ. Ավետիսյանի: Տեխնիկական ձեռագրերը և պոլիգրաֆիկական հսկողությունը՝ Հր. Կորոյանի: Կլիշեների պատրաստման հսկողությունը՝ Հայկ Մինասյանի: Մեքենայիչ՝ Ս. Գաբրիելյան: Գրաշար և եջ կապող՝ Մ. Մարտիրոսյան: Տպագրական հսկողությունը՝ Ա. Բաբայանի: Կազմը՝ Ս. Լաբոյանի ղեկավարությամբ: Տպագրական բոլոր աշխատանքները կատարվել են Պետհրատի Յերևանի տպարանում: Գլավիտի լիազոր Պ-4201 հրատարակչ. № 4271 Տիրաժ 80-000:

Պատվեր 1104

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0243110

459

7787

ԳԻՆԸ 1 Դ. 10 4.

З. АДЖЕМЯН
БУКВАРЬ
для Первого класса
Гиз ССР Армении. Ереван, 1937